

BRELLBITAR

Mynd: Lj Zachariassen

**Arni Zachariassen:
Fyri meg er tónleikur ikki hugni**

Mytan um svaka flogvitið og óeydnusama listafólkið livir enn í okkara felagstilvitsku. Men gransking vísir, at list er góð fyri sálarligu vælveruna. Hetta viðger Arni Zachariassen í grein, har hann m.a. hevur samrøðu við sangaran og sangskrivaran, Rógva Odverson.

» – Tónleikurin hevur verið tað, sum hevur hildið mær koyrandi.
– Hvussu tá?
– Tá ið eg var langt niðri, hjálpti tónleikurin mær at seta orð á, hvussu eg hevði tað. Eg slapp av við tankar og kenslur. Tað var ræðuliga inspirerandi. At skriva og gera nakað, man er nøgdur við, tað økir um sjálusálitið.«

Mynd: Birgir Kruse

**Ole Wich:
Hvør eigur føroyska búnan?**

Klæðir kunnu vera ein ideologiskur stríðsvøllur, sigur Ole Wich í grein, har hann lýsir søguna um føroyska tjóðbúnan og – ikki minst – stríðið um at sleppa at gera av, hvussu hann sær út.
»Tjóðbúnin skilir seg frá øðrum veitstlubúnum, tí útsjóndin bæði verður stýrd av ideologi og tørvinum hjá tí einstaka. Nationalisman krevur, at tann einstaki skal sjónliggera tjóðarandan á rættan hátt, og talsmenn hennara seta seg sum dómarar yvir, hvussu búnin skal síggja út. Føroyski tjóðbúnin og spurningurin um, hvussu hann sær út, verða tí ein ideologiskur stríðsvøllur, har tørvurin hjá tjóðini berjist móti tørvinum hjá tí einstaka.«

Mynd: Lydia Djurhuus

**Sissal Kristiansen:
Lat eyguni føra teg**

Hevði hon havt ráð, hevði hon farið uttanlands minst ein mánað hvørt ár, sigur Sissal Kristiansen í ferðafrásøgn úr Helsinki og Hambourg, har hon hevur søkt sær íblástur til kreativa arbeiðið í fyrítøkuni Shisa Brand.
»Í míni tráan eftir at skapa eitt merki, sum bæði gongur undan og er eggið, havi eg staðfest, at eg má javnan fara út um landoddarnar at finna mær íblástur. Eg haldi, at um eg skal skapa vakrar og áhugaverdar vørur, so má eg hugvekjast av øðrum vøkrum og áhugaverdum; tað veri seg fólki, tingum ella umhvørvi. Og tað er júst á slíkum ferðum, at eg finni íblásturin. Tá gerandisdagurin gerst ov gerandisligur og fátónaður, merki eg tráanina eftir at sleppa út eftir íblástrinum.«

Bókummæli hesu ferð:

Paula Gaard ummælir yrkingasavnið Hyasynttið eftir Sissal Kampmann

Turið Sigurðardóttir ummælir yrkingasavnið Messa fyri einum filmi eftir Katrína Ottarsdóttur

Bergur Rasmussen ummælir tíðarritið Vencil nr. 15, sum Oddfríður Marni Rasmussen og Arnbjørn Dalsgaard hava ritstjórnað

Eilen Antoniussen ummælir skaldsøguna All the light we cannot see / Alt det lys vi ikke ser eftir Anthony Doerr

s. 18-19

s. 22-23

s. 4-6

s. 16-17

ODDAGREIN

Tonk

Í ár fyllir Fróðskaparsetur Føroya 50 ár, í fjør vóru 30 ár liðin, síðan lógin um Musikkskúlan kom í gildi. Og so er tað Listaskúlin, hvussu við honum? Ná jú, hann er ikki rættiliga borin í heim enn.

Í stórari portrettsamrøðu í hesi Mentan greiðir Ása Hátún millum annað frá, hvussu hon og Súsan í Jákupsstovu saman við øðrum vóru við í arbeidsbólki, sum handaði landsstýrinum álit um listaskúla sama ár, sum álit um musikkskúla varð handað. Vit vita, hvussu Musikkskúlin hevur ríkað okkara samfelag. Og - sum Ása Hátún sigur - tonk um listaskúlin eisini kom tá. Tonk hvussu rík vit so høvdu verið.

Lógin um musikkskúlan tvinnaði tilboð, sum longu vóru ymsastaðni í landinum, saman í ein trád, soleiðis at alt nú varð stuðlað av landinum og skipað undir felags samskipara. Hyggja vit at undirvísingartilboðum í listahandverki og myndlist, so hava vit ymisk tilboð á ymiskum pallum, men tilboðini tykjast tilvildarlig, og eingin móguleiki er at taka prógv í tí, sum tú lærir.

Ása Hátún eftirlýsir eisini størri samstarvi millum gransking og list, millum tað skapandi og tað kannandi. Á føðingardagstiltakinum hjá Fróðskaparsetri Føroya í Norðurlandahúsinum, nevndi rektarin týðningin av at savna allar universitetsútbúgvingar í sama stovni - og helst undir sama taki. Og hann legði eisini dent á týðningin, sum granskingin hevur fyri ein lærustovni.

Men hvussu er við føroyskum listhandverki, hvussu er við ullini? Verður granskað í okkara designsøgu? Verður granskað í okkara ullinta tilfeingi? Og hvar skal slík gransking fara fram? Ole Wich hevur lisið á søgudeildini í Fróðskaparsetrinum, og í greinini "Hvør eigur føroyska tjóðbúnan" vísir hann á, hvussu búnin hevur verið ein víðvøllur í einum tjóðskaparligum stríði.

Einasta veruliga siðvenjan í búnanum er, sambært Ole, førleikin "hjá teimum føroysku kvinnunum at menna og broyta búnan við støði í siðbundna evropeiska sniðinum og at varðveita hann dynamiskan í mun til samtíðar móta við stórari handaligari vitan og góðum sansi fyri dygd." Hóast tjóðskaparliga ímyndin hevur kravt eitt standard snið, so hava kvinnurnar altíð laga búnan til mótan.

Í hesi Mentan hevur sniðgevin Sissal Kristiansen, sum við fyrítøkuni Shisa Brand eisini hevur skapt móta í Føroyum, eina ferðafrásøgn úr Helsinki og Hamburg, har hon hevur leitað sær íblástur til sitt kreativa virksemin. Ferðin feruttan iva at síggjast aftur í onkrum sniðum, sum vit fara at hugsa um sum nakað serliga føroyskt.

Ása Hátún fekk eyguni upp fyri heilt nýggjum móguleikum í føroysku ullini, tá hon ferðaðist til handarbeiðsskeið í Onglandi og tøviskeið í Norðurlondum. Tá ið vit tosa um at seta listaskúla á stovni í Føroyum, snýr tað seg heldur ikki um at skapa eina avbyrgda ostaklokku, men tað øvuta. At samla træðirir, sum longu eru her, og skipa sambond við listarlig útbúgvingarumhvørvi uttanlands, soleiðis at tey kunnu vera til fyrimuns fyri enn fleiri ungar spírar.

Tí tonk.

Dorit Hansen
ritstjóri